

1. Podstawowe informacje z zakresu anatomii i funkcji nerek, moczowodów i pęcherza moczowego	1
1.1. Anatomia nerki	1
1.2. Najczęstsze wady wrodzone nerek dotyczące ich liczby lub położenia	3
1.3. Funkcje nerki	5
1.4. Przepływ krwi przez nerkę – przesączanie kłębuszkowe	6
1.5. Tętnice nerkowe	7
1.6. Żyły nerkowe	10
1.7. Moczowód – budowa, funkcja i unaczynienie	13
1.8. Pęcherz moczowy – położenie, budowa i unaczynienie	15
2. Techniki chirurgiczne nielaparoskopowego pobierania do przeszczepienia nerek od zmarłych i żywych dawców	17
2.1. Wstęp	17
2.2. Technika chirurgiczna pobierania nerek od dawcy wielu narządów jamy brzusznej ze stwierdzoną śmiercią mózgową (DBD) i od dawcy po nieodwracalnym zatrzymaniu krążenia (DCD)	19
2.2.1. Wstęp	19
2.2.2. Technika chirurgiczna pobierania nerek z ich rozdzieleniem w organizmie dawcy.	24
2.2.3. Technika chirurgiczna pobierania nerek w bloku	43
2.2.4. Technika chirurgiczna rozdzielenia nerek pobranych w bloku	46
2.3. Techniki chirurgiczne pobierania tylko nerek od dawcy ze stwierdzoną śmiercią mózgową (DBD) i od dawcy po nieodwracalnym zatrzymaniu krążenia (DCD)	48
2.3.1. Wstęp	48
2.3.2. Technika chirurgiczna pobrania tylko nerek od dawcy ze stwierdzoną śmiercią mózgową bez otwarcia klatki piersiowej	49
2.3.3. Technika chirurgiczna pobrania tylko nerek od dawcy ze stwierdzoną śmiercią mózgową z otwarciem klatki piersiowej (w skrócie)	61
2.3.4. Technika chirurgiczna pobrania tylko nerek od dawcy po nieodwracalnym zatrzymaniu krążenia bez otwierania klatki piersiowej (bez perfuzji <i>in situ</i> , z bezpośrednim dostępem do aorty brzusznej)	65

2.3.5. Technika chirurgiczna pobrania tylko nerek od dawcy po nieodwracalnym zatrzymaniu krążenia z otwarciem klatki piersiowej	69
2.4. Technika pobierania nerek od żywych dawców – metoda otwarta pozaotrzewnowa, małoinwazyjna	71
3. Przygotowanie nerki do przeszczepienia (bench surgery, back table)	83
3.1. Transport nerki ze szpitala dawcy do szpitala biorcy	83
3.2. Transport nerki na salę operacyjną	85
3.3. Przygotowanie chirurga i sali operacyjnej do inspekcji nerki. Niezbędne materiały	86
3.4. Wyjęcie nerki z pojemnika transportowego	88
3.5. Wyjęcie nerki z urządzenia transportowego służącego do ciągłej hipotermicznej perfuzji nerki	93
3.6. Szczegółowa inspekcja nerki lewej	107
3.6.1. Przygotowanie żyły nerkowej lewej	107
3.6.2. Przygotowanie tętnicy nerkowej lewej	114
3.6.3. Przygotowanie moczowodu nerki	120
3.6.4. Testowanie szczelności naczyń nerkowych oraz jakości wyplukania narządu. Wykrywanie mechanicznych uszkodzeń miedniczki nerkowej i zwężeń moczowodu	122
3.6.5. Kontrola moczowodu nerki pod kątem obecności chorób lub urazów mechanicznych i zwężeń	129
3.6.6. Ocena stopnia zaawansowania miażdżycy ściany aorty brzusznej i światła odejścia od niej tętnicy nerkowej	132
3.6.7. Sterylne ponowne zapakowanie nerki	136
3.7. Przygotowanie nerki prawej	138
3.8. Chirurgiczne metody wydłużania i rekonstrukcji żyły nerkowej prawej	148
3.8.1. Najbardziej popularne techniki chirurgiczne wydłużania żyły nerkowej prawej	151
3.9. Trudne inspekcje nerek, podejmowanie decyzji (decision making) – przykłady	160
3.9.1. Nerka prawa pobrana z trzema żyłami nerkowymi na łacie z żyły głównej dolnej, lecz bez żyły głównej dolnej	160
3.9.2. Rekonstrukcja dwóch tętnic nerkowych o takiej samej średnicy – „common ostium”	163
3.9.3. Rekonstrukcja uciętej przy torebce nerki w czasie pobrania tętnicy nerkowej dodatkowej biegnącej do górnego bieguna nerki	168
3.9.4. Przygotowanie do przeszczepienia nerki prawej z czterema tętnicami, żyła nerkowa pobrana z żyłą główną dolną i jednym moczowodem	171
4. Technika chirurgiczna przeszczepiania nerki	174
4.1. Ułożenie chorego na stole operacyjnym	174
4.2. Założenie cewnika do pęcherza moczowego	175

4.3. Obłożenie pola operacyjnego	176
4.4. Wybór dostępu chirurgicznego do przeszczepienia nerki (najczęściej stosowane cięcia)	177
4.4.1. Cięcie w kształcie kija hokejowego (hockey stick incision)	177
4.4.2. Cięcie poprzeczne (Gibson incision – cięcie Gibsona)	183
4.4.3. Cięcie poprzeczne długości 10–12 cm stosowane u młodych szczipłych kobiet	184
4.4.4. Cięcie klasyczne do przeszczepienia nerki	185
4.4.5. Cięcie pośrodkowe	185
4.5. Ustawienie chirurgicznego haka automatycznego	186
4.6. Wyjęcie nerki z pojemnika transportowego, pobranie nerki na stół operacyjny	190
4.7. Określenie najlepszego położenia nerki i miejsc wykonania zespo- naczyńowych	190
4.8. Biopsja nerki	193
4.8.1. Biopsja otwarta	193
4.8.2. Biopsja igłowa głęboka	194
4.9. Przeszczepienie nerki po prawej stronie	195
4.9.1. Wstęp	195
4.9.2. Technika chirurgiczna przeszczepienia nerki po prawej stronie talerza biodrowego	197
4.9.3. Zakończenie operacji – o czym warto pamiętać	226
4.10. Przeszczepienie nerki po lewej stronie	231
4.11. Doświadczenia własne autora – trudne przypadki przeszczepiania nerek	236
4.11.1. Wstęp	236
4.11.2. Pierwszy przypadek – trzecie przeszczepienie nerki z jednoczesnym usunięciem jednej z wcześniej przeszczepionych, niewydolnych nerek	236
4.11.3. Przypadek drugi – retransplantacja nerki z zespoleniem tętnicy nerkowej usuniętego przeszczepu z tętnicą nerkową nowej nerki koniec do końca	244
4.11.4. Przypadek trzeci – przeszczepienie nerki (wszczepienie tętnicy/tętnic nerkowych) do protezy naczyniowej (odnogi przeszczepu rozwidłonego aortalno-biodrowego lub aortalno-udowego)	248
4.11.5. Przeszczepienie nerki z dwoma moczowodami	250
4.11.6. Przeszczepienie dwóch nerek od jednego dawcy	253
5. Metody leczenia powikłań chirurgicznych po przeszczepieniu nerki	256
5.1. Krwawienie	256
5.2. Pęknięcie przeszczepionej nerki	259
5.3. Zakrzepica tętnicy nerkowej i/lub uszkodzenie tętnicy biodrowej	261
5.4. Zwężenie tętnicy nerkowej przeszczepionej nerki	262
5.5. Zakrzepica żyły nerkowej przeszczepionej nerki	262

5.6. Przetoka moczowa/zaciek moczu	264
5.7. Zwężenie moczowodu przeszczepionej nerki	274
5.8. Limfocele	280
5.9. Zakażenie rany	285
5.10. Zakażenie lub nawracające zakażenie dróg moczowych po przeszczepieniu nerki spowodowane szynowaniem zespolenia moczowodowo-pęcherzowego cewnikiem JJ	286
5.11. Rozejście się rany	286
6. Technika chirurgiczna usunięcia przeszczepionej nerki – graftektomia lub transplantektomia	287
6.1. Wstęp	287
6.2. Transplantektomia wczesna	288
6.3. Transplantektomia późna	288
6.3.1. Doświadczenie własne autora	289
6.3.2. Technika chirurgiczna transplantektomii późnej	291
7. Chirurgiczna kwalifikacja biorców nerek do przeszczepienia	297
8. Sukces przeszczepienia nerki i bezpieczeństwo biorcy na stole operacyjnym.	299
Literatura	301
Skorowidz	313